

Ročník 1990

Sbírka zákonů

Československá socialistická republika

ČESKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

SLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Částka 5

Vydána dne 30. ledna 1990

Cena Kčs 4,50

(dotisk)

OBSAH:

20. Zákon o zřízení Správy ochrany prezidenta Československé socialistické republiky a o Hradní stráží Československé socialistické republiky
 21. Vyhláška federálního ministerstva financí o kalkulaci
-

20

ZÁKON

ze dne 30. ledna 1990

o zřízení Správy ochrany prezidenta Československé socialistické republiky
a o Hradní stráž Československé socialistické republiky

Federální shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

Zřízení, úkoly a postavení
Správy ochrany prezidenta Československé
socialistické republiky

§ 1

(1) Zřizuje se Správa ochrany prezidenta Československé socialistické republiky (dále jen „správa ochrany prezidenta“).

(2) Správa ochrany prezidenta zajišťuje osobní bezpečnost prezidenta Československé socialistické republiky a vnitřní ochranu areálu Pražského hradu, popřípadě objektů, které jsou dočasným sídlem prezidenta.

(3) Správa ochrany prezidenta je podřízena náčelníku Vojenské kanceláře prezidenta Československé socialistické republiky.¹⁾

§ 2

(1) Úkoly uvedené v § 1 odst. 2 plní příslušníci Sboru národní bezpečnosti služebně zařazení ve správě ochrany prezidenta.

(2) Náčelník Vojenské kanceláře prezidenta Československé socialistické republiky má vůči příslušníkům Sboru národní bezpečnosti služebně zařazeným ve správě ochrany prezidenta oprávnění jako ministr vnitra Československé socialistické republiky stanovená zvláštními předpisy.²⁾

Úkoly a postavení
Hradní stráže Československé socialistické
republiky

§ 3

(1) Hradní stráž Československé socialistické republiky (dále jen „Hradní stráž“) se vyčleňuje z vojsk ministerstva vnitra a začleňuje do Československé lidové armády; podřizuje se náčelníku Vojenské kanceláře prezidenta Československé socialistické republiky.

(2) Náčelník Vojenské kanceláře prezidenta Československé socialistické republiky ustanovuje do funkce a odvolává z ní velitele Hradní stráže.

§ 4

(1) Hradní stráž plní tyto úkoly:

- a) provádí vnější ostrahu areálu Pražského hradu, zabezpečuje jeho obranu a provádí vnější ostrahu a obranu objektů, které jsou dočasným sídlem prezidenta Československé socialistické republiky a jeho hostů,
- b) organizuje a zajišťuje vojenské počty zejména při oficiálních návštěvách představitelů jiných států a při přijetí vyslanců u prezidenta Československé socialistické republiky.

(2) Hradní stráž nesmí být použita k plnění jiných úkolů bez souhlasu prezidenta Československé socialistické republiky.

¹⁾ § 2 odst. 2 zákonného opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 16/1976 Sb., o Kanceláři prezidenta Československé socialistické republiky.

²⁾ Zejména jde o:
zákon č. 100/1970 Sb., o služebním poměru příslušníků Sboru národní bezpečnosti, ve znění zákona č. 63/1983 Sb.,
zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení,
zákon č. 32/1957 Sb., o nemocenské péči v ozbrojených silách, ve znění pozdějších předpisů.

§ 5

Náčelník Vojenské kanceláře prezidenta Československé socialistické republiky má vůči vojákům Hradní stráže oprávnění jako ministr národní obrany Československé socialistické republiky stanovená zvláštními předpisy.³⁾

socialistické republiky vydaný rozkazem ministra vnitra Československé socialistické republiky č. 13/1977 (reg. v částce č. 14/1977 Sb.).

§ 6

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se Statut Hradní stráže Československé 1990.

§ 7

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. února

V. Havel v. r.

A. Dubček v. r.

M. Čalfa v. r.

21

VYHLÁŠKA
federálního ministerstva financí
ze dne 3. ledna 1990
o kalkulaci

Federální ministerstvo financí podle § 35 odst. 3 zákona č. 21/1971 Sb., o jednotné soustavě sociálně ekonomických informací, ve znění zákona č. 128/1989 Sb., stanoví:

a jejich úhrnu na kalkulační jednici (dále jen „kalkulace“) v organizacích, které kalkulují.¹⁾

§ 2

Oddíl I

Úvodní ustanovení

§ 1

Tato vyhláška upravuje vyčíslování výše a struktury vlastních nákladů a dalších složek ceny výkonů

(1) Kalkulace vycházejí z individuálních podmínek organizace, zejména technologie a organizace výroby nebo jiné činnosti, z úrovně nákladů na výkony nebo plánovaných (očekávaných, předvídaných) změn a slouží pro řízení úrovně a struktury nákladů na výkony uskutečňované v organizaci.

(2) Využití kalkulace jako podkladů pro tvorbu cen stanoví zvláštní předpisy.²⁾

³⁾ Zejména jde o:

branný zákon,
zákon č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů,
zákon č. 88/1952 Sb., o materiálním zabezpečení příslušníků ozbrojených sil, ve znění pozdějších předpisů,
zákon č. 100/1988 Sb.,
zákon č. 32/1957 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹⁾ § 2 odst. 2 nařízení vlády ČSSR č. 136/1989 Sb., o informační soustavě organizací.

²⁾ Vyhláška č. 113/1985 Sb., o cenách.

Oddíl II

Vymezení pojmů, druhy kalkulací

§ 3

Výkony

(1) Výkony se rozumějí pro účely této vyhlášky výrobky, práce a služby určené k prodeji (odbytové výkony) nebo k předání uvnitř organizace (vnitropodnikové výkony).³⁾

(2) V případě vývozních a dovozních výkonů jde o výkony zahraničně obchodní činnosti uskutečňované při vývozu a dovozu zboží, prací a sužeb a při ostatních zahraničně obchodních operacích.

§ 4

Kalkulační jednice

Kalkulační jednicí jsou druhy odbytových a vnitropodnikových výkonů vymezené množstvím, časem, nebo užitnými vlastnostmi. Pro skupinu příbuzných výkonů lze určit společnou kalkulační jednici. Pro příbuznost výkonů je rozhodující hledisko technologického nebo jiného procesu, výše a skladby nákladů na výkon.

§ 5

Druhy kalkulací

(1) Podle funkce, kterou předběžná kalkulační plní, se rozlišují kalkulační

- a) plánová,
- b) operativní,
- c) propočtová.

(2) Plánová kalkulační vyjadřuje průměrné předem stanovené vlastní náklady na kalkulační jednici v plánovacím období.

(3) Operativní kalkulační vyjadřuje předem stanovené vlastní náklady na kalkulační jednici v konkrétních technických, technologických, ekonomických a organizačních podmínkách určených technickou přípravou výroby pro uskutečňování výkonu počínaje datem, ke kterému byly sestaveny.

(4) Propočtová kalkulační vyjadřuje předběžně stanovené vlastní náklady kalkulační jednice v případech, kdy nejsou k dispozici dostatečně spolehlivé a podrobné podklady pro operativní nebo plánovou kalkulaci, přičemž je nutno pro potřeby rozhodování znát náklady na výkon, popřípadě další složky ceny výkonu, v časovém předstihu.

(5) Výslednou kalkulaci se zjišťují skutečné vlastní náklady kalkulační jednice po jejím dokončení.

(6) Předběžná a výsledná kalkulační vlastní nákladů téže kalkulační jednice musí být srovnatelná co do vymezení kalkulační jednice, obsahu a členění položek kalkulačního vzorce a rozvrhování nepřímých nákladů.

(7) Kalkulační se sestavuje jako:

- a) průběžná, v níž se spotřebované polotovary vlastní výroby nebo jiné výkony z předchozích stupňů nebo fází výroby, či jiné činnosti, uvádějí v členění stanovených kalkulačních položek nákladů;
- b) postupná, v níž se spotřebované polotovary vlastní výroby nebo jiné výkony z předchozích stupňů nebo fází výroby, nebo jiné činnosti, uvádějí v kalkulaci dalších stupňů nebo fází v samostatné (komplexní) kalkulační položce, například v položce „Polotovary vlastní výroby“, „Výkony mechanismů“, popřípadě „Poddodávky“ nebo „Hodinová sazba“, pro něž se sestavuje samostatná kalkulační.

Oddíl III

Kalkulační vlastní nákladů a dalších složek ceny výkonů

§ 6

Způsob vyčíslení vlastní nákladů na kalkulační jednici

(1) Náklady na kalkulační jednici se v předběžné kalkulaci stanoví a ve výsledné kalkulaci zjišťují přímo (přímé náklady) nebo nepřímo (nepřímé náklady). Přitom se vychází ze zásady, co největší objem nákladů stanovovat nebo zjišťovat na kalkulační jednici přímo.

(2) Přímé náklady se v plánové a operativní kalkulaci stanoví na kalkulační jednici podle norem zdůvodněných

- a) technicky, to je na základě příslušných podkladů pro uskutečnění výkonů, např. podkladů pro konkrétní konstrukci výrobků, technologických nebo jiných postupů, rozborů a propočtů vycházejících z výrobní, technické a jiné dokumentace;
- b) ekonomicky, to je stanovené a zdůvodněné jako ekonomicky nejvýhodnější řešení v daných provozních podmínkách.

(3) Plánová kalkulační se sestavuje podle průměrných norem na příslušné období, které vážou na úroveň plánu nákladů; nejsou-li tyto normy k dispozici, sestavuje se odvozením od výchozí kalkulace výkonu. Funkci výchozí kalkulace plní operativní kalkulace platná v době sestavování plánové kalkulace, popřípadě výsledná kalkulace.

³⁾ Směrnice k účtové osnově pro hospodářské organizace č. j. FMF/V/13 000/1989.
Směrnice k účtové osnově pro rozpočtové organizace č. j. FMF/XV/4066/1982.

(4) Operativní kalkulace se sestavuje podle operativních norem (podrobných nebo souhrnných). Splňuje-li operativní kalkulace požadavky kladené na plánovou kalkulaci, to je má-li vazbu na plánovou úroveň nákladů a nemění-li se během plánovacího (rozpočetního) období, plní současně funkci plánové kalkulace.

(5) Přímé náklady se v propočtové kalkulaci stanoví na kalkulační jednici

- a) na základě operativní nebo plánové kalkulace porovnatelného výkonu, od níž se odečtou (přičtou) rozdíly vyjadřující odlišnosti nového (inovovaného) výkonu od výkonu stávajícího, jakož i vývoj podmínek do doby uskutečňování nového (inovovaného) výkonu,
- b) pomocí odborných výpočtů a posudků.

(6) Přímé náklady se ve výsledné kalkulaci zjišťují na kalkulační jednici ve skutečné výši⁴⁾, ⁵⁾ z údajů v účetnictví nebo v kalkulačních podkladech, vztahujících se ke kalkulační jednici.

(7) Zásady uvedené v odstavci 2 platí přiměřeně i pro normování nepřímých nákladů, přičemž pro stanovení nepřímých nákladů se použijí i normativy, limity, odborné výpočty a zdůvodněný odhad vývoje.

(8) Nepřímé náklady se v plánové a operativní kalkulaci stanoví na kalkulační jednici pomocí rozvrhové sazby nebo přírážky, jež vycházejí z údajů v rozpočetnictví¹⁾ a stanovené základny.

(9) Nepřímé náklady se v propočtové kalkulaci stanoví na kalkulační jednici pomocí rozvrhové sazby (přírážky) vycházející z propočtů nepřímých nákladů, založených na podmínkách, které budou platit v době, kdy se bude výkon uskutečňovat.

(10) Nepřímé náklady se ve výsledné kalkulaci zjišťují na kalkulační jednici ve skutečné výši, jež vychází z údajů v účetnictví nebo v kalkulačních podkladech a stanovené základny

- a) buď pomocí plánovaných nebo rozpočtovaných zúčtovacích sazeb nebo přírážek a jejich odchylek od skutečné výše,
- b) nebo podle skutečných zúčtovacích sazeb nebo přírážek.

§ 7

Základna pro vyčíslení nepřímých nákladů

(1) Základna pro vyčíslení nepřímých nákladů na kalkulační jednici (dále jen „rozvrhová základna“) se stanoví tak, aby její výše byla snadno zjistitelná a kontrolovatelná.

(2) Rozvrhová základna musí být shodná v plánových a operativních, jakož i ve výsledných kalkulacích. Shodná rozvrhová základna musí být dodržena též pro operativní (plánovou) a výslednou kalkulaci ve vztahu k propočtové kalkulaci výkonů, jež jsou výstupem k řešení úkolů technického rozvoje, přičemž propočtová kalkulace plní funkci nákladového limitu pro sestavení operativní (plánové) kalkulace. Vyjadřuje se veličinami

- a) peněžními (například přímé mzdy, přímý materiál, přímé náklady, zpracovací náklady),
- b) naturálními (například strojový čas, hmotnost, koeficient pracnosti).

(3) U předběžných kalkulací se prokazuje výše rozvrhové základny vazbou na podklady plánovací (u plánových a operativních kalkulací) nebo propočtové (u kalkulací propočtových).

(4) Pokud výši rozvrhové základny pro výsledné kalkulace nelze zjistit z účetnictví, zajistí se její sledování v operativní evidenci.

§ 8

Metody kalkulace

(1) Metody kalkulace vlastních nákladů představují různé způsoby používané pro vyčíslení výše a struktury vlastních nákladů kalkulační jednice. Volba metody kalkulace závisí na charakteru výkonu a na podmínkách, v nichž se výkony uskutečňují. Metoda kalkulace se stanoví v organizaci způsobem předepsaným v § 19 odst. 2 písm. c) této vyhlášky jako stálá při nezměněných podmínkách uskutečňování kalkulovaných výkonů.

(2) Kalkulace úplných nákladů se sestavuje úhrnnou metodou nebo rozdílovou metodou. Při rozdílové metodě se vychází z předem stanovené, výchozí nebo jiné úrovně nákladů na výkon, k níž se připočítávají (odečítají) rozdíly odpovídající předpokládaným nebo skutečným nákladům na výkon.

(3) Kalkulace neúplných (variabilních) nákladů, to je kalkulace přímých nákladů, popřípadě přímých nákladů zvýšených o variabilní složku režie, se sestavuje tak, že místo zisku a režijních nákladů, respektive fixních nákladů, se v kalkulaci vyjadřuje hrubé rozpětí (u kalkulace přímých nákladů) nebo příspěvek na úhradu fixních nákladů (u kalkulace variabilních nákladů).

⁴⁾ U vnitropodnikových výkonů pomocných činností lze vnitropodnikovou cenu dodavatelského útvaru považovat za skutečný náklad z hlediska odběratelského útvaru.

⁵⁾ V případech, kdy se v účetnictví zachycují přímé náklady rozdílovou metodou, to je v předem stanovené výši s odděleným uváděním odchylek a změn od této výše, se o uvedeném rozdílu upravuje příslušná položka přímých nákladů, a to i tehdy, kdy se z důvodu zjednodušení účetnictví odchylky od norem, popřípadě změny norem, zahrnují do režijních nákladů.

§ 9

Náklady nezahrnované do kalkulace

(1) Do předběžné ani výsledné kalkulace vlastních nákladů se nesmí zahrnovat tyto nekalkulovatelné náklady:

- a) náklady na vyřazení základních prostředků a investic včetně zůstatkových cen vyřazených základních prostředků a investic,
- b) úroky, s výjimkou úroků z devizových bankovních úvěrů u dovozu u organizací, jejichž předmětem činnosti je zahraniční obchod,
- c) zaviněná manka a manka nad stanovenou normu,
- d) škody na hospodářských prostředcích včetně snížení cen nevyužitelných zásob a fyzické likvidace zásob,
- e) provozní náklady spojené s odstraňováním škod na hospodářských prostředcích,
- f) pokuty a penále,
- g) náklady na zastavenou nedokončenou výrobu nebo jinou činnost,
- h) nevyužité provozní náklady spojené s přípravou a zabezpečením investiční výstavby,
- ch) náklady na zastavenou přípravu a záběh výroby nebo jiné činnosti,
 - i) přírážky k základním úplatám za vypouštění odpadních vod do vod povrchových,
 - j) částky placené za znečištění ovzduší,
 - k) náhrady škod a odškodnění včetně náhrad za ztrátu na výdělku, popřípadě na důchodu, za bolest a ztížené společenské uplatnění, za účelně vynaložené náklady spojené s léčením a za věcné škody při pracovních úrazech nebo nemoci z povolání,
 - l) kursově ztráty,
- m) odpisy promlčených a nedobytných pohledávek,
- n) platby na promlčené dluhy.

(2) Položky uvedené v odstavci 1 se nesmí do kalkulace zahrnovat ani v případech vyšších výnosů než jsou náklady (například u náhrad škod, penále, kursových zisků).

§ 10

Kalkulace dalších složek ceny výkonů

(1) Kalkulace vlastních nákladů se rozšiřuje o další složku ceny výkonů vyčíslením zisku nebo ztráty, jako rozdílu mezi velkoobchodní cenou stanovenou podle cenových předpisů, a úplnými vlastními náklady výkonu.

(2) Organizace může rozšířit kalkulaci vlastních nákladů i o další složky ceny výkonů podle jednotlivých konkrétních případů.

§ 11

Kalkulace v zahraničně obchodní činnosti

Organizace, jejichž předmětem činnosti je zahra-

niční obchod, uplatňují kalkulaci složek ceny vývozních a dovozních výkonů.

Oddíl IV

Návaznost kalkulace vlastních nákladů a dalších složek ceny výkonů na rozpočetnictví a účetnictví, oceňování v kalkulacích

§ 12

Návaznost předběžných kalkulací na rozpočetnictví

(1) Plánové kalkulace navazují na roční rozpočty nákladů na plánované výkony vnitropodnikových útvarů (hospodářských středisek), nebo na tyto rozpočty sestavované na kratší období.

(2) Operativní kalkulace navazují na čtvrtletní nebo měsíční rozpočty nákladů na plánované výkony vnitropodnikových útvarů (hospodářských středisek), nebo na roční rozpočty.

(3) Rozpočtované zúčtovací sazby nebo přírážky nepřímých nákladů v plánových a operativních kalkulacích navazují na příslušné rozpočty režie.

§ 13

Návaznost výsledné kalkulace na účetnictví

Obsah a úhrn vlastních nákladů výkonů ve výsledných kalkulacích odpovídá obsahu a úhrnu skutečných nákladů zachycených v účetnictví na účtech jednotlivých vnitropodnikových útvarů nebo na účtech výkonů.

§ 14

Oceňování v kalkulacích

(1) Oceňování v kalkulacích musí být v souladu s předpisy pro oceňování v účetnictví.³⁾

(2) Ocenění v kalkulaci se prokazuje platnými vnitropodnikovými ceníky dodavatelských i vnitropodnikových výkonů, cenami podle cenových předpisů a u propočtových kalkulací i odbornými výpočty a posudky.

Oddíl V

Sestavování kalkulací, lhůty pro sestavování kalkulací

§ 15

Sestavování kalkulací

(1) Organizace sestavuje plánové nebo operativní kalkulace:

- a) na všechny odbytové výkony,

- b) na všechny vnitropodnikové výkony, které se předávají mezi jednotlivými vnitropodnikovými útvary,
- c) v případech stanovených zvláštními předpisy.²⁾

(2) Organizace sestavuje propočtovou kalkulaci jako podklad pro

- a) hodnocení ekonomické efektivity při uskutečňování nového (inovovaného) výkonu, pro který se propočtová kalkulace sestavuje,
- b) hodnocení ekonomické efektivity investic vyvolaných novým (inovovaným) výkonem,
- c) hodnocení ekonomické efektivity při zapojení do mezinárodní dělby práce,
- d) řízení technického rozvoje,
- e) výkony, jež jsou výstupem z řešení úkolů rozvoje vědy a techniky, kdy propočtová kalkulace plní funkci nákladového limitu pro běžné řízení nákladů pomocí operativní (plánové) kalkulace,
- f) stanovení ceny a cenového limitu metodou propočtové cenové kalkulace v případech stanovených zvláštními předpisy.²⁾

(3) Organizace sestavuje výslednou kalkulaci

- a) nových (inovovaných) výrobků,
- b) v rozsahu potřebném pro sestavování státních výkazů,⁶⁾
- c) v případech stanovených zvláštními předpisy.²⁾

§ 16

Lhůty pro sestavování kalkulací

(1) Plánové kalkulace organizace sestavuje v takových lhůtách, jak to vyžaduje včasné sestavení plánu výkonů, nákladů a tvorby zisku a rozpočtů hospodářských středisek.

(2) Operativní kalkulace organizace sestavuje

- a) na opakované výkony nejpozději před zahájením běžného roku a v průběhu roku nejpozději před změnou výrobních nebo jiných podmínek,
- b) na neopakované výkony a na nově zahajovanou výrobu nebo jinou činnost v souladu s vnitropodnikovým předpisem; v případech, kdy je výrobek do výroby zadáván postupně podle technologického sledu, nejpozději při předání výkonu na sklad hotových výrobků.

(3) Propočtové kalkulace sestavuje organizace v takových lhůtách, aby se včas získaly podklady pro účely sledované těmito kalkulacemi.

(4) Výsledné kalkulace sestavuje organizace ve lhůtách a za období, které pro potřeby podnikového

a vnitropodnikového řízení stanoví sama a pro nadpodnikové účely zvláštní předpisy.^{2), 6), 7)}

§ 17

Nahrazení kalkulace

(1) Kalkulaci lze nahradit

- a) u plánových a operativních kalkulací sestavením rozpočtů nákladů hospodářského střediska, pokud se používá kalkulace dělením, popřípadě pokud se tyto rozpočty člení podle jednotlivých výkonů, za předpokladu, že se nevyžaduje předkládání kalkulace mimo podnik;
- b) u výsledných kalkulací
 - ba) zpracováním vnitropodnikového výkazu hospodářského střediska, pokud se používá kalkulace dělením, za stejného předpokladu, jako v písmenu a) tohoto odstavce,
 - bb) sledováním nákladů v účetnictví zakázkovou metodou podle jednotlivých zakázek (výrobních příkazů).

(2) V podnicích, jejichž hlavní činností je restaurační stravování a ubytovací služby, nahrazuje kalkulaci vlastních nákladů a dalších složek ceny výkonů v těchto činnostech kalkulace sestavovaná v souladu s předpisy pro tvorbu cen jídel, nápojů a ubytovacích služeb.

Oddíl VI

Postup v organizaci

§ 18

Typové kalkulační vzorce

(1) Pro sestavování kalkulace se stanoví:

- a) typový kalkulační vzorec pro kalkulaci vlastních nákladů a dalších složek ceny výkonů kromě výkonů v zahraničně obchodní činnosti, který je uveden v příloze č. 1 k této vyhlášce;
- b) typový kalkulační vzorec pro kalkulaci složek ceny vývozních a dovozních výkonů a pokyny k němu, který je uveden v příloze č. 2 k této vyhlášce.

(2) Typové kalkulační vzorce určují obecné zásady pro členění nákladů v kalkulaci, jakož i pro obsah jednotlivých kalkulačních položek.

(3) Typový kalkulační vzorec pro kalkulaci složek ceny vývozních a dovozních výkonů a pokyny k němu se uplatňuje v organizacích, které uskutečňují vývozní a dovozní výkony v oborech 943.1 a 943.2 (dále jen „organizace zahraničního obchodu“). Organizace, které uskutečňují vývozní a dovozní výkony nehmotné povahy, si stanoví položkové členění složek

⁶⁾ Vyhláška č. 243/1988 Sb., o statistických zjišťováních a účetním výkaznictví.

⁷⁾ § 14 zákona č. 88/1988 Sb., o státním podniku.

ceny výkonů samy a stanoví obsahové vymezení složek ceny výkonů s využitím typového kalkulačního vzorce pro kalkulaci složek ceny vývozních a dovozních výkonů a pokynů k němu.

(4) Organizace stanoví na základě typového kalkulačního vzorce členění kalkulačních položek nákladů pro kalkulaci výkonů, které uskutečňuje. Zároveň zajišťuje převoditelnost vlastního kalkulačního členění nákladů na typový kalkulační vzorec.

(5) Organizace může při stanovení členění nákladů v kalkulaci

- a) rozdělit některé položky typového kalkulačního vzorce do samostatných kalkulačních položek, respektive podpoložek, například vyčlenit z položky přímý materiál polotovary vlastní výroby a oceňovací rozdíl k polotovarům vlastní výroby, ze správní režie režii zásobovací a režii odbytovou;
- b) nově zařadit zvláštní položky, například odpad, kooperace, vedlejší výrobky, poddodávky;
- c) sloučit položky výrobní režie a správní režie do položky režijní náklady u kalkulací výkonů nevýrobních činností s nehmotnými výstupy;
- d) vypustit položky typového kalkulačního vzorce, není-li pro ně náplň, například odbytové náklady.

§ 19

Rozpracování ustanovení vyhlášky organizací

(1) V souladu se zněním této vyhlášky stanoví organizace sestavování kalkulací vnitropodnikovým předpisem pro kalkulaci, který zahrnuje:

- a) členění kalkulačních položek nákladů a jejich vazbu na typový kalkulační vzorec,
- b) náplň jednotlivých kalkulačních položek, respektive podpoložek, se zřetelem na vymezení hranice mezi náklady přímými a nepřímými,
- c) vymezení kalkulačních jednic,
- d) základny pro rozvržení nepřímých nákladů,
- e) návaznost předběžných kalkulací na rozpočetnictví,
- f) návaznost výsledných kalkulací na účetnictví,
- g) vymezení kalkulační dokumentace.

(2) Ustanovení uvedená v odstavci 1 tohoto paragrafu organizace ve svém předpisu rozpracuje tak,

aby bylo zřejmé:

- a) pro které výkony uskutečňované v organizaci se kalkulace sestavují,
- b) jaké druhy kalkulací se sestavují v jednotlivých činnostech,
- c) jaké metody kalkulace se v jednotlivých činnostech uplatňují.

Oddíl VII

Kalkulační dokumentace

§ 20

Kalkulační listy

(1) Náležitosti kalkulačního listu:

- a) označení organizace,
- b) druh kalkulace,
- c) údaje o kalkulovaném výkonu, například číslo zakázky (výrobního příkazu), popis, označení, parametry a vybavení výkonu nebo jakost, recepturu, číselný znak oborového číselníku,
- d) stanovenou kalkulační jednici,
- e) kalkulované množství,
- f) údaje, které jsou rozhodné pro určení výše částek kalkulačních položek,
- g) peněžní částky v jednotlivých kalkulačních položkách,
- h) podpis pracovníka, popřípadě kódové označení pracovníka odpovědného za správnost kalkulace a datum sestavení kalkulace a jejích změn.

(2) Kalkulační listy mohou být nahrazeny jinými podklady použitými ke stanovení nebo zjištění údajů v kalkulaci, pokud mají předepsané náležitosti kalkulačního listu.

Oddíl VIII

Závěrečná ustanovení

§ 21

Federální ministerstvo financí může stanovit odchylku a povolit výjimku z ustanovení § 9, 12, 13, 15, 17, 18 a 22.

§ 22

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. února 1990.

Ministr:

Ing. Klaus CSc. v. r.

**TYPOVÝ KALKULAČNÍ VZOREC PRO KALKULACI VLASTNÍCH NÁKLADŮ
A DALŠÍCH SLOŽEK CENY VÝKONŮ KROMĚ VÝKONŮ U ZAHRANIČNĚ
OBCHODNÍ ČINNOSTI**

1. Přímý materiál
2. Přímé mzdy
3. Ostatní přímé náklady
4. Výrobní režie

Vlastní náklady výroby (provozu) – položky 1 až 4

5. Správní režie

Vlastní náklady výkonu – položky 1 až 5

6. Odbytové náklady

Úplné vlastní náklady výkonu - položky 1 až 6

7. Zisk (ztráta)

Velkoobchodní cena

(1) Náplň jednotlivých položek tohoto typového kalkulačního vzorce se stanoví takto:

1. Přímý materiál

Do této položky patří veškeré suroviny, materiál, nakupované polotovary a polotovary vlastní výroby, jejichž spotřebu lze stanovit (zjišťovat) přímo na kalkulační jednici.

Do přímého materiálu se zahrnuje zejména

- materiál, který ve výrobním nebo jiném procesu vstupuje do výkonu, aby se stal jeho trvalou součástí,
- materiál, který přispívá k vytvoření potřebných vlastností výkonu,
- materiál, který se sice nestává součástí výkonu, ale kterého je třeba k uskutečnění výkonu nebo jehož spotřeba umožňuje technologický proces,
- výrobní obaly, jestliže jsou nezbytným doplnkem výrobku nebo jeho obvyklou součástí, výrobek se při zhotovení do nich balí a jsou součástí ceny odbytového výkonu.

Náklady na přímý materiál se snižují o použitelný odpad tohoto materiálu daný na sklad nebo přímo použitý ve výrobní nebo jiné činnosti organizace, pokud se pro něj nestanoví samostatná položka, nebo pokud

se pro nepatrnou cenu nestanoví jeho odečítání v položce výrobní režie.

Nepatří sem podíl zásobovací režie ani vedlejší náklady spojené s pořízením materiálu.

Při kalkulaci dělením do této položky patří i jiný materiál spotřebovaný přímo při uskutečnění výkonu s výjimkou materiálu, jež se zahrnuje do položek správní režie nebo odbytové náklady; v souvislosti s tímto rozšířením náplně položky se upravuje její název vypuštěním slova „přímý“.

2. Přímé mzdy

Do této položky patří mzdy zahrnované do nákladů,¹⁾ popřípadě i ostatní osobní náklady, přímo souvisící s provedením výkonu, které lze stanovit (zjišťovat) přímo na kalkulační jednici. Jsou to zpravidla mzdy výrobních (provozních) dělníků za odpracovanou dobu nebo za určitou splněnou práci, popřípadě jiných pracovníků, pokud jejich mzda souvisí s výrobním nebo jiným procesem a lze ji stanovit (zjišťovat) přímo na kalkulační jednici, například

- základní mzdy (úkolové, časové a podobně),
- příplatky a doplátky ke mzdě,
- prémie a odměny, pokud přímo souvisí s kalkulovaným výkonem.

Při kalkulaci dělením do této položky patří i jiné mzdy zahrnované do nákladů a ostatní osobní náklady souvisící přímo s uskutečněním výkonu, s výjimkou mezd a ostatních osobních nákladů, patřících do položek správní režie nebo odbytové náklady; v souvislosti s tímto rozšířením náplně položky se upravuje její název vypuštěním slova „přímý“.

3. Ostatní přímé náklady

Do této položky patří ostatní časově rozlišené prvotní i druhotné náklady, pokud je lze hospodárně stanovit (zjišťovat) přímo na kalkulační jednici, jako například

- technologické palivo,
- technologická energie,
- odpisy základních prostředků,
- náklady na provoz stavebních strojů a zařízení,
- odpisy předmětů postupné spotřeby v používání,

¹⁾ Pro potřeby tohoto předpisu se pod pojmem mzdy zahrnované do nákladů rozumí i odměny v jednotných zemědělských družstvech.

- opravy a udržování, respektive tvorba fondu oprav,
- přepravné,
- náklady na technický rozvoj, respektive tvorba fondu rozvoje,
- náklady na přípravu a záběh nových výrobků, prací nebo služeb a nových technologií,
- náklady na skryvky,
- náklady na záruční opravy,
- náklady na drobné nedodělky ve stavebnictví,
- cestovní náklady,
- odvod (daň) z objemu mezd připadající na mzdy v položce přímé mzdy,
- příspěvky na částečnou úhradu nákladů sociálního zabezpečení družstevníků placené JZD připadající na odměny v položce přímé mzdy,
- náklady na geologické a průzkumné práce,
- práce a služby prováděné kooperujícími podniky,
- ztráty ze zmetků a vadné výroby, v předběžné kalkulaci jen do výše technicky zdůvodněných norem, popřípadě ve zdůvodněné plánované výši.

Ztrátami ze zmetků se rozumějí náklady na neopravitelné zmetky a náklady na opravy opravitelných zmetků snížené o případné výnosy a náhrady.

Při kalkulaci dělením do této položky patří i jiné náklady související přímo s uskutečňováním výkonu, uvedené pod položkou výrobní (provozní) režie, s výjimkou spotřeby materiálu a mezd zahrnovaných do položek materiál a mzdy; v souvislosti s tímto rozšířením náplně položky se upraví název tak, aby odpovídal náplni položky.

4. Výrobní (provozní) režie

Do této položky patří všechny časově rozlišené prvotní i druhotné náklady, související s řízením, činností a obsluhou procesu provádění výkonu (například ve výrobním procesu s řízením a obsluhou výroby) rozpočtované a účtované jako výrobní režie, které nelze stanovit (zjišťovat) přímo na kalkulační jednici, jako například

- materiál,
- palivo,
- energie,
- náklady na opravy a udržování základních prostředků a předmětů postupné spotřeby v používání, respektive tvorba fondu oprav,
- náklady na technický rozvoj, respektive tvorba fondu rozvoje,
- přepravné,
- odpisy základních prostředků,
- odpisy předmětů postupné spotřeby v používání,
- jiné výkony materiální povahy a služby nemateriální povahy (například výkony spojů, cestovné a nájemné),

- základní mzdy, příplatky a doplatky ke mzdě, prémie a odměny a náhrady mezd,
- ostatní osobní náklady,
- odvod (daň) z objemu mezd připadající na mzdy a ostatní osobní náklady v položce výrobní (provozní) režie, jakož i na výplaty z fondu odměn pracovníkům výrobních hospodářských středisek a nevýrobních hospodářských středisek,
- příspěvky na částečnou úhradu nákladů sociálního zabezpečení družstevníků placené JZD připadající na odměny zahrnuté v položce výrobní režie, jakož i na výplaty z fondu odměn pracovníkům výrobních hospodářských středisek,
- podíl nákladů společných vnitropodnikových útvarů, které nepatří do správní režie (například příprava výroby, výdejny nářadí),
- náklady na přípravu a záběh nových výrobků, prací nebo služeb a nových technologií,
- nezaviněná manka v rámci norem,
- náklady na záruční opravy,
- ztráty ze zmetků a vadné výroby, v předběžné kalkulaci jen do výše technicky zdůvodněných norem, popřípadě ve zdůvodněné plánované výši,
- pojistné ze zákona,
- smluvní majetkové pojistné,
- poplatky.

Položka výrobní (provozní) režie se v případech, kdy se odpad předává na sklad nebo přímo používá ve výrobní nebo jiné činnosti podniku, snižuje o cenu použitelného odpadu materiálu zahrnovaného do výrobní režie, respektive i přímého materiálu, pokud se pro něj nestanoví samostatná položka, nebo se o něj nesnižují náklady na přímý materiál.

Položka výrobní (provozní) režie se snižuje dále o částku komplexních dobropisů nákladů, které s ní souvisí.

Název této položky se označí názvem „Výrobní režie“ nebo „Provozní režie“ podle charakteru činnosti.

Při kalkulaci dělením se zpravidla kalkulační položka výrobní (provozní) režie neuvažuje, neboť se všechny odpovídající náklady kalkulují na jednici přímo podle obsahu v podrobnějším členění.

5. Správní režie

Do této položky patří všechny časově rozlišené prvotní a druhotné náklady, související s řízením a správou organizace nebo vnitřní organizační jednotky, s organizací a všeobecnou obsluhou činností výrobní nebo nevýrobní, popřípadě včetně zásobování a odbytu, rozpočtované a účtované jako správní režie, které nelze stanovit (zjišťovat) přímo na kalkulační jednici, ani nepatří do výrobní (provozní) režie, jako například

- materiál,
- rozdíly mezi velkoobchodní a kupní cenou při dovozu materiálu a paliv, jakož i zúčtování těchto rozdílů,
- energie,

- náklady na opravy a udržování základních prostředků a předmětů postupné spotřeby v používání, respektive tvorba fondu oprav,
- náklady na technický rozvoj, respektive tvorba fondu rozvoje,
- přepravné,
- výkony spojů,
- jiné výkony materiální povahy,
- odpisy základních prostředků,
- odpisy předmětů postupné spotřeby v používání,
- náklady na společenskou spotřebu, které hradí organizace a zahrnuje do nákladů hlavních činností,
- služby nemateriální povahy (například cestovné, nájemné, práce komunálních služeb, práce organizační výpočetní techniky),
- základní mzdy, příplatky a doplatky ke mzdám, prémie a odměny, pokud se zahrnují do nákladů, a náhrady těchto mezd,
- ostatní osobní náklady,
- odvod (daň) z objemu mezd připadající na mzdy a ostatní osobní náklady v položce správní režie, jakož i na výplaty z fondu odměn pracovníkům správních útvarů, popřípadě i pracovníkům jiných útvarů, pokud se nezahrnují do položky výrobní (provozní) režie nebo do položky ostatní přímé náklady,
- příspěvky na částečnou úhradu nákladů sociálního zabezpečení družstevníků placené JZD připadající na odměny zahrnuté v položce správní režie, jakož i na výplaty z fondu odměn pracovníkům správních útvarů,
- nezaviněná manka v rámci norem,
- náklady na záruční opravy,
- pojistné ze zákona,
- smluvní majetkové pojistné,
- poplatky,
- ostatní finanční náklady.

V případech, kdy není stanovena samostatná položka zásobovací režie, zahrnují se do položky správní režie, respektive výrobní režie, náklady spojené se zásobovací činností, zejména náklady na opatřování, přepravu, přejímání, zkoušení, uskladňování (v podnikových i mimopodnikových skladech) a vydávání příslušných druhů zásob.

V případech, kdy není stanovena samostatná položka odbytových nákladů, zahrnují se tyto náklady do položky správní režie.

Položka správní režie se snižuje o částku komplexních dobropisů nákladů, které s ní souvisí.

6. Odbytové náklady

Do této položky patří časově rozlišené prvotní a druhotné náklady spojené s odbytovou činností, rozpočítané a účtované jako odbytové náklady; jde zejména o náklady vynaložené na skladování, propagaci, prodej a expedici výrobků. U této položky je třeba přiměřeně vycházet ze specifikace položek nákladů uvedených v položce „Správní režie“.

Je účelné tuto položku rozdělit na dvě položky (podpoložky), a to

- a) přímé odbytové náklady, které lze hospodárně se zřetelem k jejich významu ve struktuře nákladů přímo stanovit (zjišťovat) na kalkulační jednici, jako například obaly (s výjimkou výrobních), přepravné, propagace a reklama související s jednotlivými výkony nebo jejich skupinami,
- b) odbytovou režii zahrnující náklady, které nelze hospodárně přímo stanovit (zjišťovat) na kalkulační jednici.

Je přípustné odbytovou režii zahrnovat do správní režie a sledovat samostatně jen přímé odbytové náklady.

Položka odbytových nákladů se stanoví vždy, jde-li o relativně značné částky nákladů, a dále tehdy, jsou-li tyto náklady rozdílné u jednotlivých kalkulačních jednic.

7. Zisk (ztráta)

V této položce se sleduje zisk nebo ztráta vypočtené jako rozdíl mezi velkoobchodní cenou a úplnými vlastními náklady výkonu.

(2) Jestliže organizace stanoví pro členění nákladů v kalkulaci kalkulační položky, jež nejsou uvedeny v typovém kalkulačním vzorci, například „Odpad“, „Kooperace“, „Poddodávky“, „Vedlejší výrobky“, zařadí je takto

- odpad za položku „Přímý materiál“,
- kooperaci před položku „Ostatní přímé náklady“,
- vedlejší výrobky při sdružené výrobě za položku „Správní režie“,
- poddodávky za mezisoučet „Úplné vlastní náklady výkonu“.

TYPOVÝ KALKULAČNÍ VZOREC PRO KALKULACI SLOŽEK CENY VÝVOZNÍCH A DOVOZNÍCH VÝKONŮ A POKYNY K NĚMU

I. Typový kalkulační vzorec pro kalkulaci složek ceny vývozních a dovozních výkonů

1. Zahraniční cena v obchodní paritě
v tom:
 11. Zahraniční cena v obchodní paritě bez zahraničních úroků
 12. Zahraniční úroky
2. Přímé obchodní náklady zahraniční
v tom:
 21. Převravné
 22. Skladné
 23. Pojistné
 24. Provize
 25. Náklady na převzatá rizika
 29. Ostatní náklady
3. Náklady na stavební práce v zahraničí
4. Zahraniční cena franko československé hranice
5. Vnitřní úrok, popřípadě poplatků z vládních úvěrů
6. Obchodní přírážky a srážky
7. Garanční paušál
8. Jiné náklady
9. Běžná kupní cena
10. Rozdíl mezi běžnou a smluvní kupní cenou
11. Smluvní kupní cena

Náplň jednotlivých položek tohoto typového kalkulačního vzorce se stanoví takto:

1. Zahraniční cena v obchodní paritě

V této kalkulační položce se uvádí zahraniční cena v obchodní paritě předpokládaná (v propočtové kalkulaci), smluvně dohodnutá se zahraničními odběrateli nebo dodavateli (v operativní kalkulaci) a fakturovaná (ve výsledné kalkulaci) podle předpisů pro tvorbu cen v zahraničním obchodě.¹⁾

Součástí zahraniční ceny v obchodní paritě jsou také zahraniční úroky při úvěrových dodavatelských obchodech bez ohledu na délku dodavatelského úvěru.

Zahraniční cena v obchodní paritě u dovozu se uvádí snížená o případný garanční paušál.

Garanční paušál smluvně dohodnutý (získaný) při dovozu od zahraničního dodavatele se uvádí v samostatné kalkulační položce „Garanční paušál“ se znaménkem plus.

Při vývozu se kalkuluje v této položce prodejní cena snížená o smluvně dohodnutý (poskytnutý) garanční paušál. Od garančního paušálu, který poskytuje při vývozu organizace zahraničního obchodu zahraničnímu odběrateli nebo smluvnímu servisnímu místu v zahraničí na úhradu nákladů na záruční opravy v zahraničí, popřípadě na úhradu nákladů na zahraniční servis, je třeba rozlišovat převzetí garančního závazku, při kterém organizace zahraničního obchodu neposkytuje slevu v ceně zahraničnímu odběrateli, ale přejímá závazek, že odstraní na svůj náklad vyskytnuvší se případné závady v záruční lhůtě.

11. Zahraniční cena v obchodní paritě bez zahraničních úroků

V této podpoložce se uvádí zahraniční cena v obchodní paritě bez zahraničních úroků při úvěrových dodavatelských obchodech, které jsou obsaženy v podpoložce 12.

12. Zahraniční úroky

V této podpoložce se uvádějí samostatně zahraniční úroky z úvěrů delších než jeden rok při úvěrových dodavatelských obchodech, které jsou zahrnuty do zahraniční ceny v obchodní paritě.

2. Přímé obchodní náklady zahraniční

Do přímých obchodních nákladů zahraničních patří veškeré devizové i korunové náklady vznikající při provádění obchodních operací mimo celní území ČSSR, které lze přímo přičítat na kalkulační jednici a které jsou uvažovány v zahraniční ceně. Převravní úsek na železnici mezi československou pohraniční stanicí a československou státní hranicí se považuje pro účely této vyhlášky za mimocelní území ČSSR.

Patří sem kalkulační podpoložky:

21. Převravné
zahrnuje veškeré náklady spojené s přepravou zboží k zahraničnímu odběrateli nebo od zahraničního dodavatele mimo celní území ČSSR, které jsou fakturovány dopravními

¹⁾ Výnos federálního ministerstva zahraničního obchodu o postupu při uzavírání a provádění zahraničně obchodních operací (zveřejněno ve Věstníku federálního ministerstva zahraničního obchodu č. 1/1987).

a zasilatelskými organizacemi za železniční, říční, námořní, silniční, leteckou a nákladní dopravu, překládku, celní odbavení, nájem dopravních prostředků; dále sem patří náhrada za zdržení lodí při nedodržení nakládacích (vykládacích) lhůt – demurage, jakož i prémie a odměny za zkrácení nakládacích (vykládacích) lhůt u dopravních prostředků včetně lodí – dispatch.

Náklady na přepravu zboží, zajišťovanou výjimečně zahraničními přepravci kamióny, se uvádějí u dovozu v této položce v případech, kdy s tuzemskou organizací byla sjednána, popřípadě stanovena dodací podmínka franko odběratel. V případě dovozu, kdy byla sjednána, popřípadě stanovena dodací podmínka franko československé hranice, uvede se v této položce pouze část přepravného týkající se úseku mimo celní území ČSSR.

22. Skladné

zahrnuje náklady spojené se skladováním zboží v průběhu jeho přepravy k zahraničnímu odběrateli nebo od zahraničního dodavatele mimo celní území ČSSR; nepatří sem náklady spojené se skladováním zboží v konšignačních skladech.

23. Pojistné

zahrnuje náklady spojené s pojištěním zboží při jeho přepravě a skladování, dodávek investičních celků, jejich výstavby a uvedení do provozu v zahraničí a náklady spojené s pojištěním zahraničních pohledávek. Pojistné společně za zahraniční i tuzemský úsek se zahrnuje do přímých obchodních nákladů zahraničních, i když kryje v souladu se smluvně dohodnutými dodacími podmínkami pojištění na území ČSSR.

24. Provize

zahrnuje zastupitelské provize a náhrady skutečných nákladů zástupců, odměny za zprostředkování obchodu, slevy (množstevní rabaty, popřípadě obrátové bonusy), nejsou-li poskytnuty formou slevy zahrnuté v zahraniční ceně v obchodní paritě.

25. Náklady na převzatá rizika

zahrnuje u vývozních výkonů kalkulovanou výši rizika předem dohodnutou u konkrétního obchodního případu mezi organizací zahraničního obchodu a tuzemskou dodavatelskou organizací v rozsahu odpovědnosti, kterou na sebe bere organizace zahraničního obchodu za zajištění inkasa (například náklady spojené s úvěrovými vývozy do platebně rizikových teritorií, s využíváním operací typu forfaitingu, na krytí rizik při úhradách ve formě zboží, s jinými podnikatelskými riziky); pokud federální ministerstvo financí

spolu s Federálním cenovým úřadem nestanoví zvláštním výnosem jinak, kalkulují se náklady na převzatá rizika u vývozních obchodních případů do nesocialistických zemí a do SFRJ.

29. Ostatní náklady

k nim patří zejména

- náklady na přejímku a kontrolu zboží,
- náklady na potvrzení a ověření faktur,
- konsulární poplatky,
- dopravné zboží poštou,
- úložné během přepravy,
- náklady na manipulaci se zbožím v překládištích a v přístavech,
- devizové náklady (poplatky) hrazené faktoringovým společností v zahraničí,
- devizové náklady spojené s realizací bártrového obchodu ve výši dohodnuté ve smlouvě mezi organizací zahraničního obchodu realizující příslušný vývozní obchodní případ a organizací zahraničního obchodu plnící funkci zúčtovacího místa bártrového obchodu ve vztahu k bance a k účastníkům tohoto obchodu,
- nutné místní výlohy spojené s výkony zajišťovanými organizací na základě smlouvy, pokud souvisejí s obchodním případem,
- nákupy strojů a zařízení dle požadavků zákazníka, i když přímo nesouvisí s dodávkou technologického zařízení, pokud jsou nezbytnou podmínkou uskutečnění obchodu a jejich plnění je součástí smlouvy,
- kompletační dovozy, popřípadě opětovné vývozy provedených dovozů v případě, že se v souladu se smlouvou nepřefakturují na tuzemské dodavatele,
- pobytové náklady delegací zahraničních partnerů (osob, které svým působením mohou ovlivnit průběh obchodního případu) za předpokladu, že jsou do ČSSR devizově uhrazeny v platbě za obchodní případ,
- náklady na atestace výrobků v zahraničí jen za předpokladu, že se uskuteční vývoz atestovaných výrobků,
- důchodová daň placená ve zcela výjimečných případech za zahraničního zákazníka,
- provozní náklady servisních služeb a technických středisek v zahraničí poskytujících servisní služby a školicích středisek v zahraničí,
- provozní náklady obchodně technických

středisek (kanceláři) v zahraničí, jejichž činnost souvisí s vývozem investičních celků,

- věcné a osobní náklady (včetně cestovních a místních nákladů) organizací při montážích a školení v tuzemsku hrazené za devizové cizozemce na základě devizového povolení v rámci obchodního případu,
- věcné a osobní náklady (včetně cestovních a místních nákladů) organizací při montážích v zahraničí, při poskytování technické pomoci, při kompletačních dovozech a podobně, včetně nákladů na dopravní, stavební a montážní prostředky, nákladů spojených s léčbou a zdravotními prohlídkami československých pracovníků na montážích v zahraničí uskutečňované zahraničními zdravotnickými zařízeními a vyživovacích příspěvků pro rodinné příslušníky vyplacených podle obecně závazných právních předpisů,
- nájemné dopravních, stavebních a montážních prostředků placené zahraničním organizacím,
- bankovní úroky z devizových úvěrů (u dovozu); tyto bankovní úroky jsou součástí přímých obchodních nákladů zahraničních, i když jsou placeny tuzemskému peněžnímu ústavu,
- devizové bankovní poplatky související s realizací obchodního případu (například za vystavení nebo potvrzení bankovní záruky, otevření nebo potvrzení akreditivu, změny podmínek nebo prodlužování akreditivu, dokumentární inkasa, vystavení směnek, avalování směnek, platební nebo inkasní transfer prostřednictvím bank, nákup valut a deviz); tyto poplatky jsou součástí přímých obchodních nákladů zahraničních, i když jsou placeny tuzemskému peněžnímu ústavu,
- náklady na homologační zkoušky,
- devizové náklady na expertizní činnost,
- náklady na fumigaci při dovozu zboží, a to i v případech, kdy se fumigace provádí na území ČSSR,
- devizové náklady na technické a redakční práce spojené s vydáním společných slovesných děl v zahraničí,
- nezaviněná manka dovozního zboží v rámci norem,
- opotřebení prostředků používaných při montážích a na stavbách v zahraničí.

Do přímých obchodních nákladů zahraničních

lze zahrnovat náklady na pracovní cesty dělnických a technickohospodářských pracovníků organizací výroby a organizací zahraničního obchodu, jejichž pracovní cesta se přímo týká daného obchodního případu. Při dodávkách stavebních, montážních a geologických prací jde zejména o pracovníky, jejichž činnost souvisí s projekční a montážní etapou, se zkušebními a garančním provozem včetně provozu zdravotnického a stravovacího zařízení. U kusových dodávek jde zejména o náklady na pracovní cesty pracovníků organizací výroby a organizací zahraničního obchodu související s převzetím či předáním zboží, uvedením dodávaných strojů a zařízení do provozu a se zabezpečením zkušebního provozu.

Do přímých obchodních nákladů zahraničních nelze zahrnovat:

- náklady vyplývající z garančních závazků vůči odběratelům, které se přenášejí na tuzemské dodavatelské organizace,
- náklady na pracovní cesty technickohospodářských pracovníků, které nesouvisí přímo s daným obchodním případem (například cesty za účelem vyhledávání zákazníků a propagování zboží, cesty na veletrhy, výstavy, konference, festivaly, cesty delegátů, cesty uskutečňované před podepsáním obchodního kontraktu).

3. Náklady na stavební práce v zahraničí

Do této položky patří náklady související s prováděním stavebních a geologických prací a s výstavbou v zahraničí, hrazené organizací zahraničního obchodu na základě devizového povolení československého peněžního ústavu (například nákup materiálu v zahraničí, poddodávky zahraničních firem, mzdy zahraničních pracovníků, zahraniční část mzdy československých pracovníků, cestovní výdaje a další výdaje nutné pro uskutečnění vývozního výkonu v zahraničí).

4. Zahraniční cena franko československé hranice

Vyplývá u vývozních výkonů jako rozdíl mezi zahraniční cenou v obchodní paritě (kalkulační položka 1) a součtem přímých obchodních nákladů zahraničních a nákladů na stavební práce v zahraničí (kalkulační položky 2 a 3), u dovozních výkonů jako součet kalkulačních položek 1, 2 a 3.

5. Vnitřní úrok, popřípadě poplatek z vládních úvěrů

Patří sem úrok u dovozních a vývozních výkonů uskutečněných na podnikový úvěr delší než jeden rok, pokud se v tuzemsku uskutečňují okamžité platby, a u vývozu též poplatek z účasti na dodávkách na vládní úvěrové dohody.

Vnitřním úrokem se rozumí základní debetní úrok podle zásad vnitřní a zahraniční obchodní měnové

politiky, který účtuje peněžní ústav organizacím zahraničního obchodu.

Vnitřní úrok se počítá ze zahraniční ceny v obchodní paritě bez zahraničních úroků (podpoložka 11), snížené o akontace a platby proti dokumentům, úrokovou sazbou, kterou platí organizace zahraničního obchodu peněžnímu ústavu z kontokorentního úvěru u dovozu a sazbou z úvěru na pohledávky v zahraničí u vývozu.

Vnitřní úrok se počítá ze stejného základu a stejným způsobem jako zahraniční úrok.

V předběžné kalkulaci se uvádí úrok za dobu od čerpání poskytnutého úvěru při úrokové sazbě vyhlášené peněžním ústavem, pokud při konzultaci platebních podmínek nestanovil peněžní ústav jinou sazbu.

6. Obchodní přírážky a srážky

U dodavatelsko odběratelských vztahů mezi organizací zahraničního obchodu a tuzemskou organizací slouží tato položka:

- a) na úhradu přímých obchodních nákladů tuzemských (jde o náklady vznikající při provádění obchodních operací na celním území ČSSR):
 - přepravného,
 - skladného,
 - pojistného,
 - ostatních nákladů;
- b) na úhradu režijních nákladů;
- c) k tvorbě zisku.

Obchodní přírážky a srážky se stanoví zpravidla sazbou²⁾ ze zahraniční ceny franko československé hranice (kalkulační položka 4); u obchodních případů na úvěr delší jednoho roku se základ pro výpočet obchodních přírážek a srážek snižuje o vnitřní úrok, popřípadě poplatek z účasti na dodávkách na vládní úvěrové dohody (kalkulační položka 5) vztahující se k vývozním a dovozním výkonům.

U obstaratelských vztahů mezi organizací zahraničního obchodu a tuzemskou organizací se v této kalkulační položce uvede částka sjednané obstaratelské odměny.³⁾

Obstaratelská odměna slouží rovněž na úhradu přímých obchodních nákladů tuzemských, na úhradu režijních nákladů a k tvorbě zisku. Je stanovena ve výši odpovídající sjednanému rozsahu zahraničně obchodních služeb přiměřeně k výši obchodních přírážek a srážek organizací zahraničního obchodu.

7. Garanční paušál

V této položce se uvádí garanční paušál smluvně dohodnutý (získaný) při dovozu se zahraničním dodavatelem.

8. Jiné náklady

Patří sem jiné náklady, které je organizace povinna hradit a které jdou na vrub tuzemského dodavatele nebo odběratele. Jiné náklady se stanoví (zjišťují) v této položce s vyznačením povahy nákladu (například poplatek státní zkušební). Výše těchto nákladů musí být doložena odkazem na sazebník, výměr, předpis a podobně.

9. Běžná kupní cena

Tato položka se stanoví v souladu s platnými cenovými předpisy³⁾

- a) u běžných kupních cen vývozních výkonů odečtením kalkulačních položek 5, 6 a 8 od kalkulační položky 4;
- b) u běžných kupních cen dovozních výkonů odečtením kalkulační položky 5 a připočtením kalkulačních položek 6, 7 a 8 ke kalkulační položce 4.

10. Rozdíl mezi běžnou a smluvní kupní cenou

Uvádí se jen, byla-li sjednána smluvní kupní cena. Je-li smluvní kupní cena vyšší než běžná kupní cena, označí se rozdíl znaménkem plus (+), v opačném případě znaménkem minus (-).

11. Smluvní kupní cena

Uvádí se jen, byla-li sjednána smluvní kupní cena. Stanoví se v souladu s platnými cenovými předpisy.

II. Použití jednotlivých druhů kalkulací

(1) **Propočtová kalkulace** se sestavuje u obchodních případů (popřípadě u jejich skupin, jde-li o drobné obchodní případy), u nichž není v době jejího sestavování smluvně sjednána cena se zahraničním odběratelem nebo dodavatelem

- k ekonomickému hodnocení dlouhodobých záměrů a rozhodnutí v mezinárodní hospodářské spolupráci a v obchodní politice,
- k vypracování nabídek pro vývoz a dovoz,
- pro stanovení limitu kupní ceny nebo pro sjednání smluvní kupní ceny,
- pro posouzení běžné kupní ceny s tuzemským odběratelem nebo dodavatelem na vymezené množství a druh dovozních a vývozních výkonů a na vymezené časové období,
- pro posouzení zahraniční ceny jednotlivého obchodního případu.

Jestliže po smluvním sjednání zahraniční ceny

²⁾ Platný sazebník obchodních přírážek a srážek organizací zahraničního obchodu OPS 22/1, 2.

³⁾ Vyhláška č. 113/1985 Sb., o cenách.

v obchodní paritě nenastaly změny údajů v jednotlivých kalkulačních položkách stanovených propočtovou kalkulací, může tato kalkulace nahrazovat operativní kalkulaci.

(2) **Operativní kalkulace** se sestavuje pro tvorbu běžné kupní ceny u obchodních případů, u nichž je v době jejího sestavování smluvně sjednána cena se zahraničním odběratelem nebo dodavatelem.

Operativní kalkulaci lze změnit při změnách, které vyplývají ze změn podmínek zahraniční smlouvy, a dále lze operativní kalkulaci změnit, popřípadě zpřesnit před fakturací obchodního případu, pokud došlo po jejím sestavení ke změně úrokové sazby z devizových bankovních úvěrů (obojím směrem) a ke změně dopravní cesty, dopravního prostředku, dopravních podmínek, sazeb a tarifů, které v době sestavení operativní kalkulace nebylo možno předpokládat. Změnu, popřípadě zpřesnění operativní kalkulace lze provádět na podkladě údajů týkajících se jednotlivých zásilek obchodního případu (například množství, druhu, barvy výrobků, balení zásilky, dopravního prostředku).

Ke změně, popřípadě zpřesnění operativní kalkulace kupní ceny z důvodu změny podmínek zahraniční smlouvy a změny úrokové sazby z devizových bankovních úvěrů (obojím směrem) není třeba souhlasu tuzemské organizace. V ostatních případech, při změně dopravní cesty, dopravních podmínek, dopravních prostředků, sazeb a tarifů, které v době sestavení operativní kalkulace nebylo možno předpokládat, lze změnit operativní kalkulaci při změně podmínek uvažovaných v původní operativní kalkulaci, pokud změna byla dohodnuta ještě před fakturací obchodního případu mezi tuzemskou organizací a organizací zahraničního obchodu.

Po fakturaci obchodního případu mezi tuzemskou organizací a organizací zahraničního obchodu nelze změnu, popřípadě zpřesnění operativní kalkulace provést.

U obchodních případů s dílčími dodávkami mohou být v operativní kalkulaci přepočítány přímé

obchodní náklady zahraniční podle podmínek předpokládaných pro realizaci další dílčí dodávky.

(3) **Výslednou kalkulaci** se zjišťují složky ceny vývozních a dovozních výkonů ve skutečné výši na jednotlivé kalkulační jednice po provedení výkonu včetně „výsledku z cen“ a „výsledku z přímých obchodních nákladů zahraničních“.

III. Kursové přepočty složek ceny vývozních a dovozních výkonů

(1) Pro přepočet zahraniční ceny v obchodní paritě vyjádřené v cizí měně na československou měnu v propočtové a operativní kalkulaci se používají kursy platné k datu sestavení kalkulace nebo její změny. Ve výsledné kalkulaci se použije kurs uplatněný v účetnictví při vyúčtování tržeb či prodaného zboží v ceně pořízení.

(2) Přímé obchodní náklady zahraniční a náklady na stavební práce v zahraničí vyjádřené v cizí měně se přepočítávají na československou měnu v propočtové a operativní kalkulaci podle kursů platných k datu jejich kalkulace nebo k datu změn kalkulace. Ve výsledné kalkulaci se použije kurs uplatněný v účetnictví při jejich vyúčtování.

(3) Přepočet částek v zahraniční měně na československou měnu se provádí při vývozu kursem „nákup“ a při dovozu kursem „prodej“ s výjimkou kalkulačních položek „Přímé obchodní náklady zahraniční“ a „Náklady na stavební práce v zahraničí“.

(4) Přímé obchodní náklady zahraniční a náklady na stavební práce v zahraničí vyjádřené v zahraniční měně se přepočítávají na československou měnu u dovozních i vývozních obchodních případů kursem „prodej“. V případě, že se provádějí platby zahrnované do přímých obchodních nákladů zahraničních a do nákladů na stavební práce v zahraničí přímým použitím inkasované cizí měny bez účasti československého peněžního ústavu, použije se pro přepočet zahraniční měny na československou měnu kurs „nákup“.